

Folkpartiet

Enskild motion

NUMMER	DELAD
	[]

Motion till riksdagen 2007/08:fp1415 hl

av Cecilia Wigström i Göteborg (fp)

Mota svartarbetet i byggbranschen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Skatteverket bör få befogenhet att göra oanmälda besöka på byggarbetsplats för att motarbeta svararbete.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att byggföretag bör betala och redovisa källskatt och sociala avgifter utifrån varje enskild anställd.

Motivering

Tack vare lagstiftning med krav på personalliggare för restauranger har svartarbetet minskat inom dessa branscher. Enligt uppgifter från Skatteverket har lagstiftningen haft en oväntat stor positiv effekt på skatteintäkterna från restaurangbranschen.

Skatteintäkterna har ökat med närmare 1,2 miljarder kronor jämfört med samma period föregående år. Till viss del kanske högkonjunkturen kan förklara ökningen, men inte enbart. Svartarbetet har också minskat.

En annan bransch som drabbas av osund konkurrens genom utbredd användning av svartarbete är byggbranschen. Rapport 2007:18 "Fina Fasader med Fixade Fakturor" från Brottsförebyggande rådet visar hur användningen av svartarbete inom byggbranschen har inneburit att organiserade kriminella ligor nu har tagit sig in i byggbranschen.

Det är en allvarlig utveckling för hela Sverige då byggbranschen svarar för omkring 10 % av den totala sysselsättningen i landet. Svartarbete bland byggare är tyvärr inget nytt. Det nya är att handeln med svart arbetskraft sker organiserat och åtföljs av hot, korruption och våld.

Den svarta arbetskraften inom byggsektorn för med sig flera problem. Det blir svårt för lagliga företagare att konkurrera mot dem som varken betalar skäliga löner eller sociala avgifter. Skattebortfallet för staten blir enormt (10-20 miljarder kronor). Istället hamnar pengarna hos kriminella individer. Det finns härvar där kriminella tjänat över 100 miljoner kronor. Allvarligast av allt är att ju mer den organiserade brottsligheten nästlar sig in i byggbranschen desto mer våld, utpressning och korruption kommer vi att få se. Både utförare och beställare måste arbeta förebyggande och ifrågasätta svartarbetandet.

De arbetare som används av de kriminella ligorna lever i en osäker tillvaro utan rättigheter, lagstadgad lön eller möjligheter till pension. För de som hämtas hit från länder utanför EU kan tillvaron närmast beskrivas som slavlik.

Byggbranschens villkor underlättar för denna negativa utveckling. Mycket av arbetet sker i projekt och byggföretag tvingas betala vite om de inte blir färdiga i tid. Detta gör att man, särskilt i tider av högkonjunktur, är mer benägen att använda sig av svart arbetskraft för att bli klar i tid. Byggbranschen har också en utpräglad lojalitet där man håller varandra om ryggen även om man själv inte gör något fel. Ett annat problem är att skattelagstiftningen tillåter byggföretag att betala källskatt och sociala avgifter i klump istället för att redovisas utifrån varje anställd. Denna lagstiftning bör rimligtvis ändras.

Aktörerna inom Byggbranschen i samverkan är medvetna om problemet och tog initiativ till BRÅ:s studie i samarbete med Ekobrottsmyndigheten. De har också på ett föredömligt sätt börjat agera själva. Istället för att vänta på lagstiftning om personalliggare så har man infört ett liknande system, ID06, på frivillig basis. Det finns alltså nu förutsättningar för Skatteverket att kunna få bukt med svartarbetet även inom byggbranschen.

Problemet är att nuvarande lagstiftningen inte medger Skatteverket befogenhet att göra oanmälda besöka på en byggarbetsplats och kontrollera exempelvis närvaroredovisningen, på liknande sätt som man idag gör i krogbranschen.

Med den organiserade brottsligheten följer hot, våld och utpressning vilket undergräver en fungerande marknadsekonomi. Staten bör stödja byggbranschens arbete med att göra upp med den allmänna acceptansen av svartarbete som ger förutsättningar för den organiserade brottsligheten.

Stockholm den 3 oktober 2007

Cecilia Wigström i Göteborg (fp)